

Persbericht

Bij het toezichtsrapport inzake het onderzoek naar de activiteiten van de BVD jegens de heer R.H.G. van Duijn

BVD zette geen bijzondere inlichtingenmiddelen in op de heer Roel van Duijn

De Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) verzamelde in jaren '60, '70 en '80 geen informatie over Roel van Duijn door het gebruik van bijzondere inlichtingenmiddelen, zoals een telefoontap, observatie of de inzet van agenten. De BVD gaf hoofdzakelijk een administratieve invulling aan de aandacht die deze voor Van Duijn en zijn bewegingen had. Verder is niet aannemelijk dat Roel van Duijn stond op de definitieve interneringslijst van de zogenoemde operatie Diepvries. Met deze lijst kon de minister van Binnenlandse Zaken in de genoemde periode op aangeven van de BVD personen bij een communistische inval laten vastzetten. Dat staat in een vandaag gepubliceerd rapport van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) over het onderzoek naar de activiteiten van de BVD jegens Roel van Duijn.

De CTIVD heeft op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onderzocht of de BVD in de jaren '60, '70 en '80 bijzondere inlichtingenmiddelen tegen Van Duijn heeft ingezet. Dit verzoek kwam voort uit een verzoek daartoe van Van Duijn zelf. Daarnaast heeft de CTIVD een aantal onderwerpen bij het onderzoek betrokken, die verder gaan dan het verzoek van de minister om zo tegemoet te komen aan de bezwaren van Van Duijn tegen de in zijn ogen toch te beperkte onderzoeksvraag. De Commissie heeft niet alleen gekeken naar de inzet van bijzondere inlichtingenmiddelen, maar bijvoorbeeld ook naar de aandacht van de BVD voor de provo- en kabouterbeweging in de jaren '60 en '70 en in hoeverre deze aandacht paste binnen de taakopdracht van de BVD om gegevens in te winnen over politiek-extremistische organisaties.

Aandacht in jaren '60 en '70

De CTIVD concludeert dat de BVD, naar de maatstaven van die tijd, in de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw terecht aandacht had voor Van Duijn, provo en de kabouterbeweging. Hierbij legde de BVD zichzelf bepaalde beperkingen op. De inzet van bijzondere inlichtingenmiddelen kon alleen plaatsvinden als sprake was van heimelijke politieke activiteiten. Deze deden zich bij Roel van Duijn en zijn bewegingen echter niet voor. De BVD gaf een administratieve invulling aan de aandacht voor Van Duijn en zijn bewegingen. Dat hield in dat de BVD overwegend open bronnen, zoals mediaberichten en eigen publicaties van Van Duijn of zijn bewegingen, verzamelde. Daarnaast kreeg de BVD op beperktere schaal ook informatie van de politie en als bijvangst uit eigen agentenoperaties die waren gericht op andere personen en organisaties.

Bijzondere inlichtingenmiddelen door de BVD

In het toezichtsrapport concludeert de CTIVD dat de BVD geen bijzondere inlichtingenmiddelen, zoals een telefoontap of observatie, jegens Roel van Duijn heeft ingezet. Wel heeft de CTIVD vastgesteld dat een deel van de informatie over Van Duijn in zijn persoonsdossier bij de BVD afkomstig is uit een aantal agentenoperaties van de BVD. De agenten werden echter niet gericht op Van Duijn of zijn bewegingen ingezet. Het is zogenoemde bijvangst bij de inzet van agenten op andere personen en organisaties. Voor provo heeft de Commissie één concreet geval van sturing van een BVD-agent vastgesteld. Met deze sturing werd echter niet beoogd informatie over Roel van Duijn te verkrijgen en dat is ook niet gebeurd.

Groep IJzerman en Inlichtingendienst van de toenmalige gemeentepolitie Amsterdam

De CTIVD is van oordeel dat de BVD de groep IJzerman en de Inlichtingendienst Amsterdam, beiden onderdeel van de toenmalige gemeentepolitie Amsterdam, niet heeft aangestuurd om informatie over Van Duijn of zijn bewegingen te verzamelen. Hier heeft zij geen aanwijzingen voor gevonden. De groep IJzerman bestond van 1967 t/m 1971. Via infiltratie van politieagenten in allerhande groeperingen in Amsterdam, zoals de kabouterbeweging, verzamelde zij voorinformatie (inlichtingen) over openbare ordeverstoringen ten behoeve van de geüniformeerde dienst van de politie.

Diepvrieslijst

De CTIVD concludeert op basis van niet eerder gevonden documenten dat het niet aannemelijk is dat Roel van Duijn was opgenomen op de definitieve interneringslijst 1966/1967 die de minister van Binnenlandse Zaken op voorstel van de BVD heeft goedgekeurd. De CTIVD heeft er begrip voor dat Van Duijn in zijn boek Diepvriesfiguur een andere aanname doet op basis van het materiaal dat de AIVD in 2009 na een inzageverzoek aan hem heeft vrijgegeven. Dit materiaal was niet volledig. De Commissie heeft de AIVD aanbevolen het nieuw gevonden materiaal in het licht van het eerste inzageverzoek van Van Duijn uit 2009, waarin verzocht werd om kennisneming van alle documenten over zijn persoon, alsnog te beoordelen op de aanwezigheid van documenten die betrekking op hem hebben.

Ontvoering

In haar rapport concludeert de CTIVD dat de BVD niet op de hoogte was van de plannen voor de ontvoering van Van Duijn in april 1970 door rechts-extremisten, noch dat de BVD bij de uitvoering betrokkenheid had. Ook heeft de BVD de (vermeende) daders niet beschermd tegen vervolging.

De jaren '80 tot heden

De CTIVD stelt vast dat Roel van Duijn op dit moment geen onderwerp van onderzoek van de AIVD is. Zijn persoonsdossier bevat een aanzienlijke hoeveelheid informatie tot aan 1989. Na 1982 telt zijn persoonsdossier nog twee documenten, beiden uit open bronnen.

De Commissie betwijfelt of het noodzakelijk was na de opheffing van de kabouterbeweging in de beginjaren '70 van de vorige eeuw tot aan 1989 informatie over Van Duijn te blijven opslaan in zijn persoonsdossier. In het licht van de thans geldende wetgeving levert het op deze wijze verwerken van gegevens zonder noodzaak daartoe een onrechtmatigheid op.